

Ez egyfajta szimbiózis, egy körforgás

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete és az Informatikai és Könyvtári Szövetség által a fiatal magyar könyvtárosok munkájának elismerésére alapított Az év fiatal könyvtárosa díjat 2026-ben **Földesi Csenge**, a Békés Megyei Könyvtár munkatársa vehette át a kecskeméti Vándorgyűlésen. A díjazottal a közösségek fontosságáról, a könyvtárak és a könyvtárosok mai szerepeiről is beszélgettünk.

Kicsivel több mint három éve került a Békés Megyei Könyvtárba. Mit hozott magával amikor megérkezett az intézménybe?

Úgy érzem, hogy sokrétű tapasztalatot. Ezt úgy értem, hogy előtte sokfelé éltem és sok mindennel foglalkoztam. A könyvtár előtt a helyi Csaba TV-nél dolgoztam, ahol voltam szerkesztő, műsorvezető, riporter, olykor vágtam is – ott elég sokat tanultam. A Békéscsabára érkezésem előtt Székelyföldön, Székelykeresztúron voltam egy helyi projekt önkéntese. Ott leginkább újrahasznosítással foglalkoztam, bábeladásokat készítettünk magyar óvodákba és iskolákba járó gyerekeknek. A többnyelvű, többkultúrájú előadások úgy zajlottak, hogy valaki felolvasta a mesét magyarul, miközben mindenki más bábozott; így dolgoztunk fel

magyar, francia és észt népmeséket is. Az egész ott töltött idő lényege az volt, hogy a helyi közösséget segítsük a munkánkkal. Előtte Nagyváradon és Szegeden végeztem alap-, illetve mesterképzést magyar nyelv és irodalom szakos bölcsészként. Voltam a Tiszatáj folyóiratnál külsős munkatárs, illetve a pécsi Jelenkor folyóiratnál is eltölthettem néhány hónapot gyakornokként. Az írás, az irodalom és a könyv mindig jelen volt az életemben, egy kis ideig még a színház is. Így érkeztem meg a könyvtárba – hogy visszakanyarodjunk a kérdéshez.

Jól érzem, hogy az életében, illetve a munkájában is fontos szerepe van a közösségeknek?

Számomra fontosak a gyökerek, alapvetően faluról származom. Szeghalmon születtem, de Füzesgyarmaton cseperedtem, ami akkor még falu volt. Az elhangzott a kecskeméti díjátadón is, hogy az én gyermekkorom a porcukros hájas tésztától és a cumisüvegből etetett bárány illattól volt teljes. Nekem ezek a – mondhatni – tipikus falusi élményeim maradtak meg a gyerekkoromból. Régen ott valahogy olyan természetszerű volt, hogy az ember a közösség része. Viszont azon túl, hogy van egy ilyen természetes megélés a közösségekkel kapcsolatban, azt érzem, hogy erős hívásom van afelé, hogy segítsen őket. Szeretném, ha lenne szerepem a közösségekben, szeretnék nekik adni, és végérvényben szolgálatot teljesíteni. A *csodák tanítása* fogalmazza meg, hogy a legfontosabb dolog az életben a szolgálat. Nagyon érdekes, hogy bár ez egy alapvetően spirituális könyv, de a legtöbb olyan mű, ami azzal foglalkozik, hogy mi a helyünk a világban, mind oda lyukad ki: megvannak a szerepeink az életben, és végérvényben talán az a lényeg, hogy ezt a szerepet betöltsük. Hogy szolgáljunk,

adjunk, és ezen keresztül kapjunk vissza-felé is. Ez egyfajta szimbiózis, egy körforgás. Ahogy Weöres Sándor is megfogalmazta: először magadat gyógyítsd, utána másokat.

A pályaműként benyújtott kisfilmben beszél a „harmadik hely” fogalmáról, illetve a könyvtár megváltozott szerepéről. Mit gondol arról, hogy a könyvtárnak mint pezsgő közösségi térnek, és a nyugodt, csendes, elmélyülést biztosító környezetnek milyen arányban kell jelen lennie? Fontos, hogy legyen egyensúly ebben?

Úgy gondolom, hogy egyensúlynak kell lennie, bár ez egy nagyon nehéz kérdés. Elképzelhető, hogy most ez a szakma egyik legnagyobb dilemmája, és talán ezért sincs nekem sem egyértelmű válaszom rá. Közben viszont ott van bennem az is, hogy a könyvtárnak mindig a gyűjtemény az alapja. Szerintem ez rendkívül fontos: itt vagyunk a mesterséges intelligencia korában, de az írott, a nyomtatott, az ember alkotta könyv – és alapvetően bármi, ami emberi – ezzel a technológiával szemben felértékelődik. Az MI ugyan már egy ideje velünk van, de most került igazán a nagyközönség kezébe. Már érezni a hibáit, hogy mennyire mesterkelt és tökéletlen. Persze az ember alkotta dolgok is mindig tökéletlenek, de az MI-ből leginkább a lélektelenség világlik ki.

Szerintem a könyvtáraknál – bár lényeges, hogy legyenek közösségi események, és legyen a kínálat színes, gazdag – nagyon fontos, hogy megmaradjon a hagyományos funkció is. Továbbra is fantasztikus élmény, amikor az ember ráakad egy olyan régen kiadott könyvre, amit azóta sem nyomtatnak újra, de a könyvtárban elérhető. Ehhez

Fotó: Békés Mária Könyvtár

”
Nagyon
sajnálom,
hogy csak
rendkívül
nehezen lehet
megmutatni
a kívülágnak:
ez a hivatás óriási
felelősséggel járó,
sokrétű munka,
folyamatosan
szolgáltatásra
készen kell
lennünk

a megőrző funkcióhoz jobban kellene ragaszkodnunk. Talán nem is a könyvtáraknak kellene megváltozniuk, hanem a társadalomnak kellene úgy formálódnia – és ez nyilván könyvtári felelősség is –, hogy az emberek valóban elérjék ezt a nálunk lévő tudást.

A könyvtárakról beszéltünk, a könyvtárosok mai szerepét miként látja?

Nagyon sajnálom, hogy csak rendkívül nehezen lehet megmutatni a kívülágnak: ez a hivatás óriási felelősséggel járó, sokrétű munka, folyamatosan szolgáltatásra készen kell lennünk. A belépő olvasóval nem csupán könyvekről kommunikálunk, hanem adott esetben hosszabban beszélgetünk, útbaigazítást adunk – persze nem pszichológusi értelemben. Visszaautalva Weöres gondolatára, talán a könyvtáros szakmának először önmagát kell meggyógyítania. Ha már folyamatosan emberekkel foglalkozunk, elengedhetetlen, hogy megkapjuk a szükséges támogatást ahhoz, hogy ezt a lehető legjobban tehesük. Vannak kényes, konfliktusos szituációk, amelyek megoldása jelenleg kizáró-

lag a könyvtáros rátermettségén és személyiségén múlik. Fontos lenne, hogy legyenek rendszeres képzések, amelyek tágitják a perspektíváinkat, és valódi eszköztárat adnak a kezünkbe, hogy ne csak abból kelljen gazdálkodnunk, amit otthonról hoztunk. Sok más hivatásnál ez a komoly felkészítés alapvető. Ha ez nálunk nincs megoldva, abból egyenesen következik a kiégés; ha viszont tudnánk ezen javítani, lelki szinten is rendeződni tudnánk.

Még egy fontos dolgot meg kell említenem: látható, hogy a könyvtáros szakma jelentős részét nők teszik ki. Nagyon nehéz ma egyszerre sikereket elérni a szakmában és családot alapítani. Nincs az jól, hogy valaki lépked előre a szakmai létrán, majd amikor gyermeke születik, minden megáll, és később vagy sikerül visszakapaszkodnia, vagy nem. Ez a probléma persze nem csupán a könyvtárakat érinti. De ha ez egy többségében nők által betöltött terület, akkor kiemelten kell foglalkozni azzal, miként lehet jól kezelni az anyasággal járó időszakot úgy, hogy se a hivatásuk, se a családjuk ne szenvedjen hiányt. Meg kell

találni az egyensúlyt a szakmai élet és a magánélet között – és itt már a kisgyermekes apukákról is szó van, akik szintén ott vannak például a délutáni ügyeletekben. Természetesen a megoldás nem azok kárára történne, akiknek nincs gyermekük vagy felnőtt gyermekeik már kirepültek a fészekből. Végül ismét a korábban említettekre kanyarodunk vissza: ez a kérdés is a közösségeink minőségéről szól.

Beszélgünk picit az ön által szerkesztett *Abstract podcast*ról is, annak indulásáról, illetve, arról, hogy mi az, ami változott a szerkesztésben a kezdetek óta.

Már az állásinterjúmon felmerült a kérdés, hogy ha a könyvtár indítana egy podcastot, azt vinném-e – hiszen a kiindulási pont mégiscsak az volt, hogy a médiából érkeztem. A válaszom persze az volt, hogy ide nekem az oroszánt is! Áprilisban kerültem a könyvtárhoz, és a hónap végén már el is készült az első anyagunk. A kezdethez a feltételek majdnem teljesen adottak voltak, már csak egy emberre volt szükség, aki az egészet elindítja. Eleinte előre meghatározott témák vagy aktualitások mentén beszélgettünk a meghívottakkal: voltak szakmai adások, amikor például könyvtárigazgatókkal beszélgettem, de több olyan felvételünk is készült, amikor írókkal vagy zenészekkel vettünk fel anyagot.

A segédkönyvtárosi képzés elvégzése világította meg, hogy a könyvtárnak mégiscsak a gyűjtemény az alapja: innen indul minden. Ennek mentén szerettem volna egy valóban könyvtári podcastot létrehozni, amelynek a középpontjában a könyvek állnak. Így kerekedett ki a mostani koncepció: megnézzük, mely kötetek voltak a legnagyobb hatással a vendég életére és pályájára. Ebből végül inkább irodalmi podcast lett, melyben nem csupán szakmai kérdésekről beszélgetünk. Ez a fajta együttgondolkodás rávilágít arra, mennyit képes adni egy-egy mű, és milyen gazdag beszélgetések születhetnek általuk. A fentiek mellett van ennek a műsornak egy olyan motivációja is, ami búvópatakként tör fel; hisz a maga módján ez nem más, mint olvasásnépszerűsítés.